

KUR NXËNËSIT VENDOSIN!

Simulim i procesit të vendimmarrjes
në shkollat e mesme

#EYFCOE

HYRJE

“Kur nxënësit vendosin” është një aktivitet njëditor për 10 nxënës të shkollave të mesme, ku ata vendosen në rolin e vendimmarrësve dhe gjatë një dite shkollore kanë mundësinë të “menaxhojnë me shkollën” dhe të marrin vendime që prekin moshatarët e tyre.

Aktiviteti zbatohet në kuadër të projektit “Kur nxënësit vendosin” i cili synon të rrisë pjesëmarrjen e nxënësve në proceset vendimmarrëse në shkollat e mesme.

Përmes simulimit, nxënësit e përfshirë njihen me punën e shërbimeve të shkollës dhe kompetencat e tyre, por edhe mësojnë se si zhvillohet procesi i vendimmarrjes në mënyrë demokratike, çfarë rol kanë shërbimet shkollore në proceset shkollore dhe rëndësinë e diskutimit dhe dialogut konstruktiv.

OBJEKTIVAT E SIMULIMIT

1. Nxënësit të njihen me kompetencat e shërbimeve të ndryshme në shkollë;
2. Nxënësit të njihen me procesin e vendimmarrjes brenda shkollave dhe rolin e organeve të ndryshme në ato procese;
3. Nxënësit të mësojnë të diskutojnë në mënyrë konstruktive, të bashkëpunojnë dhe të konsultohen kur marrin një vendim të caktuar.

PREZANTIM I SIMULIMIT

Simulimi do të përfshijë 10 nxënës të cilët do të kenë rolin e drejtorit të shkollës, zëvendës drejtorit të shkollës, pedagogut, psikologut, mësime-dhënësve-anëtarë të këshillit të mësuesve dhe nxënësve-anëtarë të komunitetit të nxënësve.

Edhe pse mësime-dhënësi përgjegjës dhe nxënësi përgjegjës kanë lirinë të zgjedhin nxënësit që do të marrin pjesë në simulim, rekomandohet të kihet kujdes që të ketë përfaqësim të nxënësve nga gjenerata dhe drejtime të ndryshme, si dhe përfaqësim të barabartë gjinor.

Gjatë ditës së shkollës, grupi i nxënësve, në rolet e tyre, do të zhvillojë një proces vendimmarrjeje, nëpërmjet komunikimit dhe ndërveprimit të drejtpërdrejtë me shërbimet e shkollës, mësime-dhënësit dhe nxënësit, pjesëmarrës në simulim.

ROLET

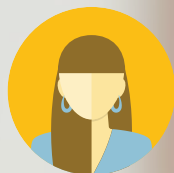
Një nxënës në rolin e drejtorit të shkollës

Një nxënës në rolin e zëvendësit të drejtorit të shkollës

Një nxënës në rolin e pedagogut të shkollës

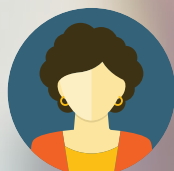
Një nxënës në rolin e psikologut të shkollës

Katër nxënës në rolin e mësimeve, anëtarë të këshillit të mësuesve

Nxënësnë rolin e Presidentit të Unionit Studentor

Nxënësnë në rolin e Zëvendëspresidentit të Unionit Studentor

PYETJE QË DO TË JETË NË FOKUSIN E SIMULIMIT

Ky udhëzues siguron hapësirë që vetë shkollat të zgjedhin se cila çështje do të jetë në fokus në “procesin e vendimmarrjes”, domethënë në procesin e kryerjes së simulimit. Pyetjet që mund të jenë temë e një simulimi janë:

1. Krijimi i mekanizmave për përmirësimin e komunikimit midis nxënësve, mësimeve dhe shërbimeve shkollë:

Kjo temë do të përqendrohet në gjetjen e mënyrave për të përmirësuar rrjedhën e informacionit dhe komunikimit midis të gjithë palëve të interesuara në shkollë. Nxënësit do të kenë detyrë të zhvillojnë mekanizma konkretë, të qëndrueshëm dhe afatgjatë të komunikimit.

Qëllimi i kësaj teme është krijimi i mekanizmave dhe mjeteve për komunikim të pandërprerë që do të sigurojnë që rrjedha e informacionit midis nxënësve, mësimeve dhe shërbimeve shkollë të jetë e pandërprerë, efikase dhe efektive.

2. Zhvillimi i prioriteteve dhe aktiviteteve për krijimin e planit vjetor të punës së shkollës

Nxënësve do t'u jepet mundësia të kontribuojnë në përgatitjen e planit vjetor të punës, i cili është një dokument i rëndësishëm që përcakton udhëzimet dhe qëllimet për zhvillimin e shkollës. Detyra e tyre do të jetë identifikimi i prioriteteve kryesore për shkollën që do të plotësojë nevojat e nxënësve, mësimdhënësve dhe shërbimeve shkollore. Për më tepër, ata do të duhet të hartojnë aktivitete specifike për zbatimin e këtyre prioriteteve. Kjo do t'u mundësojë nxënësve të bëhen pjesëmarrës aktivë në krijimin e vizionit për shkollën e tyre.

3. Krijimi i një programi të aktiviteteve jashtëshkollore sipas interesave të nxënësve

Në kuadër të kësaj teme, nxënësit do të sfidohen për të hartuar një program me aktivitete jashtëshkollore që do të pasqyrojnë interesat dhe nevojat e tyre. Është e rëndësishme që programi që do të krijohet të bazohet në mendimet, nevojat dhe interesat e nxënësve, por edhe të mësimdhënësve dhe shërbimeve të tjera të shkollës. Për më tepër, nxënësit do të duhet të mendojnë se si të sigurojnë që zbatimi i këtij programi të mos ndërhyjë në mësimdhënien e rregullt dhe si t'i integrojnë këto aktivitete në orarin ekzistues të shkollës për të siguruar qëndrueshmërinë e tyre. Në këtë mënyrë, kjo do të kontribuojë në krijimin e një jete shkollore më të larmishme dhe dinamike.

4. imendimi dhe planifikimi i dinamikës dhe strukturës së ditës së shkollës

Kjo temë fokusohet në rimendimin dhe përmirësimin e organizimit të ditës së shkollës me qëllim krijimin e një mjedisi më efikas dhe më të këndshëm për të gjithë nxënësit. Pjesëmarrësit do të analizojnë aspekte të ndryshme të momentit dhe strukturës aktuale, duke identifikuar mundësitë për harmonizim me nevojat dhe prioritetet e tyre. Procesi do të përfshijë shqyrtimin e alokimit të kohës, integrimin e aktivitetit dhe menaxhimin e kohës, në mënyrë që të optimizohen proceset dhe përvojat shkollore. Qëllimi është të arrihet një ekuilibër midis efektivitetit, produktivitetit dhe mirëqenies së të gjithë pjesëmarrësve në procesin arsimor.

ÇFARË DUHET TË PËRFSHIJË SIMULIMI?

Procesi i realizimit të simulimit, gjatë një dite shkollore, duhet të mbulojë dhe respektojë disa aspekte të rëndësishme:

PJESA 1: PËRGATITJA

Procesi i përgatitjes për simulimin dhe futja e nxënësve në vetë simulimin zhvillohet të paktën një ditë para datës së vetë simulimit dhe të gjithë nxënësit e përfshirë në simulim marrin pjesë në të.

TAKIM PER PREZANTIMIN E NXËNËSVE NË SIMULIM DHE NDARJEN E ROLEVE

Së pari, mësimdhënësi përgjegjës bën një hyrje në simulimin, shpjegon qëllimin e tij dhe shpjegon procesin e zbatimit. Përveç kësaj, nxënësve u caktohen rolet që do të luajnë gjatë ditës. Rekomandohet që dhënia të bëhet me marrëveshje të ndërsjellë, sipas afiniteteve të studentëve ose në mënyrë të rastësishme, për shembull duke tërhequr fletë në të cilat janë shënuar rolet.

TAKIMI I NXËNËSVE ME SHËRBIMET SHKOLLORE

Pasi nxënësit njihen me simulimin, procesin dhe rolet e tyre, secili prej tyre zhvillon një takim me shërbimin të cilit i përket sipas rolit, për t'u njohur me kompetencat e tij. Në takim, studentët nga vetë shërbimet marrin informacion se si zhvillohet procesi i punës së tyre, cilat janë detyrimet dhe për çfarë çështjesh vendosin.

Gjithashtu, ata njihen me proceset aktuale që zbatojnë këto shërbime. Nxënësit gjithashtu kanë mundësinë të bëjnë të gjitha pyetjet që u interesojnë, në mënyrë që të njihen më mirë me rolin e tyre në simulim. Pyetjet që janë të rëndësishme.

1. Cili është roli juaj i përgjithshëm në shkollë?
2. Cilat janë përgjegjësitë tuaja gjatë ditës së punës?
3. Për cilat çështje keni autoritet të vendosni?
4. Cilat janë projektet apo proceset aktuale me të cilat po punoni?
5. Çfarë duhet të dimë, e cila mund të jetë e dobishme për simulimin?

Në vetë takimin, diskutohet edhe çështja që është objekt i simulimit dhe shërbimet i njoftojnë nxënësit me “kompetencat” e tyre në procesin e vendimmarrjes në lidhje me çështjen që është objekt i simulimit.

PJESA 2: ZBATIMI I SIMULIMIT

Pasi pjesëmarrësit janë njohur me procesin, me rolet dhe me kredencialet e shërbimeve të ndryshme në shkollë, në datën e paracaktuar, fillon zbatimi i simulimit, i cili përfshin disa faza.

TAKIM PLENAR PËR DISKUTIMIN E ÇËSHTJES

Si fillim, të gjithë pjesëmarrësit mblidhen për një diskutim plenar ku diskutohet çështja dhe diskutohet nga të gjithë të përfshirët. Diskutimi përqendrohet në anët pozitive dhe negative të marrjes së vendimit se cila është tema e simulimit dhe si do të ndikonte në aspektet e ndryshme të procesit arsimor në shkollë dhe si do të ndikonte në palët e ndryshme të interesit.

Diskutimi drejtohet nga nxënësi i cili është në rolin e drejtorit të shkollës, së bashku me zëvendësin e tij që mban procesverbal për diskutim. Nxënësit marrin pjesë në diskutim nga pozicioni i shërbimit ku bëjnë pjesë, bazuar në kompetencat me të cilat u njohën nëpërmjet takimeve me shërbimet.

Çështjet që janë të rëndësishme për diskutim:

1. Cilat janë anët pozitive dhe cilat janë anët negative të marrjes së këtij vendimi?
2. Cilat nevoja të nxënësve do të plotësohen nga ky vendim dhe cili do të jetë përfitimi i vetë nxënësve?
3. Cili do të jetë efekti mbi mësimdhënien e përditshme dhe, në përgjithësi, mbi procesin arsimor?
4. Kush do të jetë përgjegjës për zbatimin e këtij vendimi?

PROCESI I KONSULTIMIT

Pas diskutimit fillestar plenar ku të gjithë të përfshirët do të ndajnë dhe argumentojnë pikëpamjet e tyre, nxënësit, duke filluar nga roli i tyre, zhvillojnë një proces për të mbledhur mendime dhe sugjerime nga nxënësit dhe shërbimet në shkollë si më poshtë:

1. Nxënësit që janë në rolin e drejtorit dhe zëvendësdrejtorit, konsultohen me drejtorin e shkollës për çështjen në diskutim dhe mbledhin mendime.

Çështjet që janë të rëndësishme për diskutim:

- o Çfarë duhet të bëjë drejtori për të vendosur një risi të tillë në shkollë?
- o Cila është procedura që duhet zbatohet për zbatimin e vendimit, nëse miratohet?
- o Si të zbatohet vendimi pa ndikuar negativisht në procesin arsimor dhe procesin e rregullt edukativ - arsimor?
- o Çështje të tjera nga të cilat do të rezultojnë rekomandime.

2. Nxënësit në rolin e psikologut dhe pedagogut të shkollës konsultohen me psikologun dhe pedagogun e shkollës se si do të ndikonte ky vendim tek nxënësit. Çështjet që janë të rëndësishme për diskutim:

- o Çfarë sugjerimesh dhe rekomandimesh në lidhje me çështjen në diskutim duam të ofrojmë?
- o Cilat qëllime dhe përfitime duam të arrijmë për të nxitur zhvillimin dhe mirëqenien e nxënësve?
- o Si do të marrë pjesë shërbimi psikologjik-pedagogjik në zbatimin e vendimit nëse vendimi miratohet?
- o Çështje të tjera nga të cilat do të rezultojnë rekomandime.

3. Nxënësit që janë në rolin e mësimdhënësve kryejnë konsultime me të paktën 5 mësimdhënës për të mbledhur sugjerime dhe mendime prej tyre. Pyetje të rëndësishme për diskutim:

- o Cilat janë nevojat dhe interesat aktuale të nxënësve në lidhje me këtë vendim?
- o Çfarë përfitimi do të donim të arrinim për nxënësit me këtë vendim?
- o Çfarë duhet të keni kujdes kur merrni një vendim të tillë?
- o Çfarë sugjerimesh dhe rekomandimesh duam të ofrojmë?
- o Çështje të tjera që janë të rëndësishme për përcaktimin e rekomandimeve

4. Nxënësit në rolin e Kryetarit dhe Zëvendës kryetarit të Komunitetit të nxënësve duhet të konsultohen me të paktën 10 nxënës. Pyetje për diskutim:

- o Si do të ndikojë ky vendim tek nxënësit?
- o Cilat janë anët pozitive dhe negative të marrjes së këtij vendimi?
- o Si do të ndikojë ky vendim në jetën e tyre shkollore?
- o Në cilën mënyrë mund të përmirësohet ky vendim?
- o Cilat janë sugjerimet dhe rekomandimet e tyre?
- o Pyetje të tjera që janë të rëndësishme për nxënësit.

Është e rëndësishme gjatë gjithë kësaj faze që të gjithë nxënësit, në role të ndryshme, të mbajnë shënime nga diskutimet dhe të formulojnë rekomandime që do të prezantohen dhe diskutohen në fazën tjetër të simulimit.

MBLEDHJE PLENARE PËR VENDIMARRJE

Bazuar në procesin e kryer të konsultimit, pjesëmarrësit zhvillojnë përsëri një mbledhje plenare, ku diskutohen mendimet dhe propozimet e mbledhura përmes procesit të konsultimit. Të gjitha propozimet diskutohen dhe në bazë të diskutimit, votohet vendimi përfundimtar për çështjen që i nënshtrohet vendimit brenda simulimit.

Për këtë mbledhje mbahet gjithashtu procesverbal ku regjistrohen të gjitha diskutimet dhe konkluzionet që rezultojnë nga mbledhja. Për vendimet dhe konkluzionet e miratuara krijohet njoftim i dedikuar për stafin e shkollës dhe nxënësit.

REFLEKTIM MBI SIMULIMIN

Nxënësi dhe mësuesi që kanë rolin e koordinatorëve të simulimit, më së shumti dy ditë pas përfundimit të simulimit, zhvillojnë një seancë reflektimi për të parë sa janë të kënaqur nxënësit dhe çfarë ata kanë mësuar përmes vetë simulimit. Reflektimi duhet të kryhet mbi bazën e pyetjeve që mund të përdoren për të parë se sa mirë nxënësit e kuptojnë procesin e vendimarrjes në shkollë, nëse janë të njohur më mirë me punën e shërbimeve të shkollës, cilat janë gjërat që kanë mësuar përmes simulimit dhe të ngjashme.

PËRSHKRIMI I ROLEVE

1. ROLI I KOORDINATORËVE TË SIMULIMIT

Nxënësi dhe mësuesi që janë në këtë rol kanë detyrimin të ndjekin dhe udhëzojnë rrjedhën e simulimit dhe të japin udhëzime në proces. Në fazën e parë, faza e përgatitjes, ata paraqesin simulimin, japin udhëzime dhe shpërndajnë role për secilin nga nxënësit e përfshirë. Përveç kësaj, ata u përgjigjen pyetjeve që mund të kenë nxënësit. Janë përgjegjës për ndjekjen e agjendës dhe monitorimin e zbatimit të secilës prej fazave të parashikuara nga simulimi. Ata ndërhyjnë edhe nëse simulimi shkon përtej planifikimit dhe ndryshon kursin në drejtim të padëshiruar.

Mësimdhënësi dhe nxënësi ngarkohen edhe me realizimin logjistik të aktivitetit, duke përfshirë realizimin dhe lidhjen e nxënësve me shërbimet, fotografimin e aktiviteteve që zbatohen gjatë simulimit, si dhe sigurimin e materialeve të nevojshme për simulimin

2. DREJTORI I SHKOLLËS SË MESME

Drejtori ka rol të menaxhojë shkollën dhe të marrë vendime në përputhje me Ligjin për arsimin e mesëm dhe Statutin e shkollës

Në simulim, drejtori duhet të përfaqësojë interesat e shkollës dhe të marrë vendime që janë më të mira për shkollën. Nxënësi që do të vihet në rolin e drejtorit do të ketë për detyrë të udhëheqë të gjithë procesin e vendimmarrjes brenda simulimit, duke përfshirë:

- Të thërrasë mbledhje për diskutim dhe vendimmarrje;
- Gjatë takimeve, të udhëheqë dhe moderojë diskutimin
- Të japë udhëzime për nxënësit e tjerë që janë në rolin e shërbimeve të tjera shkollore;
- Të konstatojë dhe konfirmojë vendimet që do të merren nëpërmjet simulimit.

Është e një rëndësie të veçantë që nxënësi i cili është në rolin e drejtorit të njihet me detyrat e punës dhe kompetencat e drejtorit të shkollës në mënyrë që të mund ta zbatojë me cilësi rolin e tij në simulim.

3. NDIHMËS DREJTORI I SHKOLLËS SË MESME

Ndihmësdrejtori është mësues i shkollës i caktuar për të ndihmuar drejtorin në punën e tij/saj dhe për të ndihmuar në menaxhimin e procesit arsimor

Nxënësi të cilit do t'i jepet ky rol në simulim do të ketë për detyrë të ndihmojë drejtorin në kryerjen e procesit të vendimmarrjes, duke përfshirë:

- Asistencë dhe mbështetje në caktimin dhe mbajtjen e takimeve;
- Marrja e shënimeve dhe krijimi i procesverbaleve të takimeve
- Konsultim me drejtorin për të krijuar pikëpamje të përbashkëta;
- Këshillimi i drejtorit gjatë marrjes së vendimeve.

4. PSIKOLOG NË SHKOLLËN E MESME

Psikologët e shkollës punojnë drejtpërdrejt me nxënësit dhe i mbështesin ata në trajtimin e sfidave të ndryshme emocionale, sociale dhe akademike me të cilat përballen nxënësit, duke punuar me individë dhe grupe nxënësish dhe duke kryer aktivitete të ndryshme shkollore

Në kuadër të simulimit, nxënësi që është në rolin e psikologut merr pjesë në proces duke përfaqësuar nevojat dhe interesat e nxënësve.

Psikologu përpiqet të bëjë sugjerime që do të përmirësojnë mirëqenien e nxënësve, përkatësisht:

- Thekson avantazhet dhe disavantazhet për mirëqenien e nxënësve nga vendimet e propozuara që po diskutohen;
- Jep sugjerime që janë me interes për nxënësit dhe mirëqenien e tyre;
- Jep sugjerime që janë brenda kompetencave që ka.

5. PEDAGOG NË SHKOLLËN E MESME

Pedagogët e shkollës kanë rol të ndjekin zhvillimin arsimor të nxënësve dhe të ndërhyjnë për të nxitur dhe mbështetur nxënësit që të zhvillohen dhe të përparojnë vazhdimisht.

Nxënësi i cili do të ketë rolin e pedagogut në procesin e vendimmarrjes për çështjen që është në fokus të simulimit duhet të kujdeset për efektet e vendimit mbi zhvillimin edukativ - arsimor dhe mbi zhvillimin e vetë nxënësve. Sugjerimet dhe rekomandimet që ai jep në këtë proces duhet të synojnë nxitjen e zhvillimit të nxënësve dhe përfitimet që ata do të ndjejnë. Në simulim pedagogu fokusohet në:

- Diskutimin për efektet e vendimit mbi zhvillimin e nxënësve;
- Sugjerime dhe rekomandime që do të rezultojnë me përmirësimin e procesit edukativ - arsimor dhe zhvillimin e nxënësve;
- Roli i tij në zbatimin e vendimit dhe aktivitetet që pedagogu do të kishte gjatë zbatimit të vendimit.

Pedagogu në procesin bashkëpunon ngushtë me psikologun e shkollës.

6. HINSTRUKTORË - ANËTARË TË KËSHILLIT TË MËSIMDHËNËSVE

Mësimdhënësit janë ata që realizojnë plotësisht procesin arsimor me nxënësit brenda klasave.

Prandaj, mësimdhënësit mund të jenë më të vetëdijshëm për nevojat dhe interesat e nxënësve. Gjithashtu, mësimdhënësit që janë pjesë e këshillit të mësuesve marrin pjesë drejtpërdrejt në proceset vendimmarrëse të shkollës.

Nxënësit që do të përmbushin rolin e mësimdhënësve - anëtarë të këshillit të mësimdhënësve, do të marrin pjesë në procesin duke përfaqësuar nevojat dhe interesat e vetë nxënësve, por do të marrin parasysh edhe efektet e vendimit në vetë mësimdhënien. Në simulim, mësimdhënësit do të fokusohen në:

- Theksimin e nevojave dhe interesave të nxënësve
- Kujdes për efektet mbi mësimdhënie;
- Theksim i avantazheve dhe disavantazheve të vendimit mbi nxënësit

7. KRYETARI I KOMUNITETIT TË NXËNËSVE

Kryetari i Komunitetit të Nxënësve është përfaqësuesi kryesor i nxënësve në shkollë. Roli i tij është të përfaqësojë interesat e nxënësve para menaxhimit të shkollës dhe të sigurojë pjesëmarrjen e tyre aktive në vendimmarrje në lidhje me nxënësit. Kryetari koordinon aktivitetet, organizon takimet e Komunitetit të Nxënësve dhe kujdeset për zbatimin e nismave që përmirësojnë gjendjen dhe pozicionin e nxënësve në shkollë.

Në simulim, Kryetari i Komunitetit të Nxënësve do të jetë përfaqësuesi kryesor i zërit të nxënësve, përkatësisht:

- Do të marrë pjesë në procesin e vendimmarrjes që përfaqëson nevojat dhe interesat e nxënësve;
- Do të ofrojë sugjerime dhe zgjidhje që janë në interes të nxënësve;
- Do të konsultohet me nxënësit për çështjen që janë objekt i vendimit;
- Do të marrë pjesë në diskutime dhe të ndihmojë në vendimmarrje;
- Do të kujdeset për komunikimin midis menaxhmentit dhe nxënësit në kuadër të simulimit.

8. NËNKRYETARI I KOMUNITETIT TË NXËNËSVE

Nënkryetari i Komunitetit të Nxënësve mbështet punën e Kryetarit dhe merr pjesë në planifikimin dhe zbatimin e aktiviteteve. Së bashku me Kryetarin, ai kujdeset që zëri i nxënësve të përfaqësohet në proceset vendimmarrëse brenda shkollës.

Në simulim, Nënkryetari i Komunitetit të Nxënësve do të ketë për detyrë të mbështesë punën e kryetarit, përkatësisht:

- Të ndihmojë në organizimin dhe koordinimin e proceseve;
- Të prezantojë pikëpamjet e nxënësve për çështje me rëndësi;
- Të mbajë procesverbalet e procesit të konsultimit të kryera me nxënësit;
- Të kujdeset për zhvillimin e një diskutimi konstruktiv dhe efektiv në takimet me shërbimet e shkollës.

AGJENDA PËR ZBATIMIN E SIMULIMIT

PJESA 1: PËRGATITJA

AKTIVITETI	KOHA E ZBATIMIT
Hyrje dhe caktimi i roleve	30 minuta
Takimi me shërbimet e shkollës	45 minuta

PJESA 2: ZBATIMI I SIMULIMIT

AKTIVITETI	KOHA E ZBATIMIT
Sesion plenar për diskutim	60 minuta
PAUZË	25 minuta
Procesi i konsultimit	60 minuta
Mbledhje plenare për vendimmarrje	60 minuta
Krijimi i njoftimit për mësimdhënësit dhe nxënësit	30 minuta

MATERIALET E PUNËS

1. Udhëzues për zbatimin e simulimit
2. Formular për procesverbal për takimin me shërbimet e shkollës
3. Formular për procesverbal nga seanca plenare
4. Formular për procesverbal për procesin e konsultimit
5. Formular për njoftim
6. Formular për procesverbal nga takimi për reflektim
7. Lista kontrolluese